

ВЕЛИКА СПАДЩИНА

ДО 45-РІЧЧЯ ПОСТАНОВИ ПІ З'ІЗДУ РАД СРСР

ПРО ВИДАННЯ ТВОРІВ В. І. ЛЕНІНА

И МЫ, ЧТО РОДИЛИСЬ
В ИЗБЕ, ПРИ ЛУЧИНЕ,
И ЧТО УМИРАЛИ НА
ГРУДАХ ТРЯПЬЯ, —
ОТ ЛЕНИНА ПРАВО
НА ЖИЗНЬ ПОЛУЧИЛИ —
ВСЕ ТЫСЯЧИ ТЫСЯЧ
ТАКИХ ЖЕ, КАК Я.
ОН ДАЛ МОЕЙ ПЕСНЕ ТОТ
ГОЛОС ПЕВУЧИЙ,
ЧТО ВОЛЬНО ПЛЫВЕТ
ПО СТРАНЕ ПО РОДНОЙ.
ОН ДАЛ МОЕЙ НИВЕ ТОТ
КОЛОС ЖИВУЧИЙ,
КОТОРЫЙ НЕ ВЯНЕТ
НИ В СТУЖУ, НИ В ЗНОЙ.
И ГДЕ БЫ Я НИ БЫЛ,
В КАКИЕ БЫ ДАЛИ
НИ ШЕЛ Я ТЕПЕРЬ
ПО ПУТИ СВОЕМУ, —
И В ДНИ ТОРЖЕСТВА
И В МИНУТЫ ПЕЧАЛИ
Я СЕРДЦЕМ СВОИМ
ОБРАЩАЮСЬ К НЕМУ.
И В ЖИЗНИ ДРУГОГО МНЕ
СЧАСТЬЯ НЕ НАДО, —
Я СЧАСТЬЯ ХОТЕЛ
И ХОЧУ ОДНОГО:
СЛУЖИТЬ ДО ПОСЛЕДНЕГО
ВЗДОХА И ВЗГЛЯДА
ЖИВОМУ ВЕЛИКОМУ
ДЕЛУ ЕГО.

ВЕЛИКИЙ вождь пролетарської революції, творець і керівник більшовицької партії, Володимир Ілліч Ленін залишив велику літературну спадщину, яка є неоціненним надбанням радянського народу, світового комуністичного руху, всього прогресивного людства.

За тридцятирічний період, починаючи з перших праць, датованих 1893 роком, і закінчуючи останніми працями 1923 року, В. І. Ленін написав сотні книг та брошур, тисячі статей і листів, виступив з величезною кількістю доповідей і промов на партійних з'їздах і конференціях, з'їздах Рад, на зборах трудящих.

Теоретичні праці В. І. Леніна знаменують новий, **ЛЕНІНСЬКИЙ** етап в розвитку марксизму. Вчення Леніна про імперіалізм, про партію нового типу, соціалістичну революцію, диктатуру пролетаріату в її різних формах, соціалістичну демократію, союз робітничого класу з селянством і всіма трудящими з національного і аграрного питання, про шляхи побудови соціалістичного суспільства — все ленінське ідейне багатство є надійною зброєю нашої партії, всього світового революційного і визвольного руху.

Центральний Комітет нашої партії і уряд приділяють постійну увагу виданню ленінських творів. В 1924 році в Москві було створено Інститут В. І. Леніна, пізніше

реорганізований в Інститут марксизму-ленізму при ЦК КПРС. Він провів велику роботу, по збиранню та науковій публікації творів В. І. Леніна.

За роки Радянської влади вийшло в світ п'ять видань творів В. І. Леніна. Особливе значення для вивчення ленінізму має п'яте, Повне зібрання творів В. І. Леніна, в якому зібрана воедино вся відома літературна спадщина Володимира Ілліча.

До цього часу ще не знайдено багато ленінських робіт, листів, телеграм. Готуючись до 100-річчя від дня народження В. І. Леніна, Інститут марксизму-ленізму при ЦК КПРС і Центральний партійний архів проводять величезну роботу по розшуку ленінських документів.

В постанові ЦК КПРС «Про підготовку до 100-річчя від дня народження Володимира Ілліча Леніна» підкреслюється необхідність глибокого роз'яснення значення марксистсько-ленінського вчення для побудови соціалізму та комунізму в нашій країні, для розвитку і зміцнення світової соціалістичної системи, світового революційного руху.

Ленінські ідеї живуть і торжествують в грандіозних перетвореннях на радянській землі, в досягненнях трудящих країн соціалізму, в успіхах світового комуністичного руху і національно-визвольної боротьби народів.

СТУДЕНТИ-ІСТОРИКИ не тільки уважно слідкують за розвитком сучасних міждержавних відносин, але й прагнуть активно вивчати історію дипломатії, пізнати ту галузь історичної науки, яка займається вивченням становлення і розвитку міжнародних відносин в післявоєнний період.

Тому створений на історичному факультеті гурток міжнародних відносин, привернув до себе увагу багатьох студентів нашого факультету.

В листопаді 1968 року нашому гуртку минуло рівно рік. За цей час було заслухано ряд доповідей. І слід сказати, що

15 ДОПОВІДЕЙ

не було скучних і сірих. І обговорення доповідей проходило активно, інтересно. Адже на свої засідання гуртківці йдуть, знаючи тему заняття, прочитавши рекомендовану літературу і не тільки на російській мові. Багато гуртківців використовують й іноземну літературу, розуміючи, що це важлива умова для серйозної дослідницької роботи з будь-якої наукової теми.

Наш гурток є прекрасною школою лекційної майстерності

підготовки студентів як лекторів-міжнародників, так і пропагандистів ленінської зовнішньої політики нашої партії.

Учасники гуртка виступають зі своїми доповідями (чи затвердженнями на засіданні гуртка доповідями товаришів) на підприємствах міста і області, перед трудящими.

В цьому навчальному році тематика наукових студентських робіт цілком підпорядкована знаменній даті — 100-

річчю з дня народження В. І. Леніна. З тем, зв'язаних з ленінською теоретичною спадщиною в галузі міжнародних відносин і зовнішньої політики СРСР, гуртківцями розроблено 15 доповідей.

Кращі з цих доповідей складатимуть інтересний рукописний збірник. Це буде підсумком колективної наукової праці наших гуртківців на дуже актуальну тему — «В. І. Ленін і розвиток зовнішньої політики СРСР».

В. ГЛЕБОВ,
студент другого курсу історичного факультету.

НА ПРОТЯЗІ РОКУ

Поруч з керівництвом учбовою роботою за своєю спеціальністю кожна наша кафедра повина бути центром наукової роботи. З кожним новим роком ми завжди підсумовуємо, що зроблено на кафедрі в попередньому, і радісно, коли є наслідки.

ПРОТЯГОМ 1968 року кафедра історії української літератури нашого університету працювала над колективною науковою темою — «В. І. Ленін і українська радянська література». Ця праця, яка має скласти велику книгу, розкриватиме як вплив ленінських ідей на весь розвиток української літератури, на творчість окремих радянських письменників, так і відтворення образу великого вождя в повоєнній українській поезії, прозі, драматургії, публіцистиці.

Над темою працюють всі до одного члени кафедри.

Вже з початку лютого 1969 року на засіданнях кафедри має розпочатись систематичне читання і обговорення статей-розділів колективної праці.

В галузі Ленініани автор цих рядків у 1968 році закінчив непланову наукову працю — книгу «В. І. Ленін і довоєнна українська література». Написана також і виходить з друку книга доцента І. М. Дузя про вплив ленінських ідей на українську літературу і ним таки ж комплектується літературно-мистецький збірник «В. І. Ленін — Одеса», який видається «Маяком».

1969 рік приніс кафедрі публікацію кількох книжок наших то-

варишів. У видавництві «Радянський письменник» вийшла праця доцента В. В. Фашенка — «Новела і новелісти. Жанрово-стильові питання (1917—1967 рр.)». В цьому ж видавництві вийшла книга Є. М. Прісовського «Поезія Леоніда Первомайського (Літературно-критичний нарис)», у видавництві художньої літератури «Дніпро» — в серії літературних портретів — книжка І. М. Дузя «Петро Панч».

Серед методичних видань, здійснених безпосередньо університетом, — брошура доцента П. Т. Маркушевського «Народному секретареві — збирачеві фольклору», яка має бути порадиником, наперед для учасників наших фольклорних експедицій.

ДУЖЕ значною була того року журнальна продукція членів кафедри. Так, у журналі «Вітчизна» вміщені статті Євгена Прісовського про поезію Івана Драча, Василя Фашенка про сучасну новелу, Івана Дузя про ліричну прозу сатирика Степана Олійника.

В «Радянському літературознавстві» — статті автора цих рядків «Від Лютого до Жовтня»; Є. Прісовського про Леоніда Первомайського і його ж рецензія на нову книжку літературознавця К. Дрока.

В журналі «Українська мова й література в школі» є статті Є. Прісовського «Поезія ювілейного року» і В. Фашенка «Новелістична композиція», П. Маркушевський писав тут про Майн-Ріда.

Журнал «Народна творчість і етнографія» встиг надрукувати статтю нині покійного доцента К. Ю. Данилка «Марсельєза на Україні». Цей таки журнал вмістив розвідку П. Т. Маркушевського з питань народної творчості чехів, які живуть на Півдні України.

Крім журналів, статті членів кафедри друкувались також у наукових збірниках. Так, у збірнику праць XV Шевченківської республіканської наукової конференції, яка проходила в Одесі, вміщено працю «Марія Заньковецька і шевченківські традиції», а також статтю дисертанти кафедри Є. Савельєвої про шевченківську спадщину в часи першої російської революції 1906—1907 рр.

В різних виданнях з'явилися також статті і молодих працівників, які ведуть під керівництвом кафедри наукову роботу, пишуть дисертації.

Загальна кількість статей в журналах і збірниках сягає 20.

КАФЕДРА історії української літератури в правні минулого року провела велику наукову конференцію «Іван Франко і історико-літературний процес». Видано окремою книжкою збірку матеріалів конференції, в якій репрезентовані 36 авторів. Надруковані роботи членів кафедри П. Маркушевського, І. Зайця, В. Шапорен-

ко, аспірантів О. Карпенко і Л. Свідерської та автора цієї статті.

Члени кафедри брали також участь у міжвузівській конференції з питань видозмін у літературних жанрах за повоєнний час, яку провадила кафедра теорії і методики літератури.

Виступили члени кафедри з доповідями, які тепер друкуються, і на конференції Українського театрального товариства, присвяченій 75-річчю від дня народження майстра української режисури народного артиста СРСР В. С. Василька.

Чільне місце в роботі кафедри посідає праця над докторськими і кандидатськими дисертаціями. Крім В. Фашенка, пишуть докторські дисертації І. Я. Заець («Проблеми школи й педагогіки в українській довоєнній літературі») і П. Т. Маркушевський («Українська історична драма»).

Над кандидатськими дисертаціями працюють В. Шапоренко, М. Доброгорський і В. Саєнко, яка вчиться в заочній аспірантурі, під керівництвом В. Фашенка.

МИНУЛОГО року вперше після багатьох років перерви розгорнулася на кафедрі підготовка молодих наукових кадрів через стаціонарну аспірантуру. З 1-го вересня переведено до стаціонарної аспірантури Н. Пашковську і і прийнято до стаціонарної аспірантури Л. Свідерську. Обидві вони до вступу в аспірантуру склали всі кандидатські экзамени. Зараз вони зосереджені над кандидатськими своїми дисертаціями.

КАФЕДРА І НАУКА

Протягом всього календарного року перебувала в одорічній аспірантурі при кафедрі О. Карпенко. Вона в основному завершила за цей рік працю над першим, «чорновим» текстом дисертації.

Постійно звертаючись до обговорення наукових питань, кафедра заслуховувала на своїх засіданнях повідомлення про хід досліджень і окремі розділи дисертації О. Карпенко, В. Шапоренка та М. Доброгорського.

НА КАФЕДРІ продовжували працювати гуртки української радянської літератури, драматургії і театру, новелістики по вивченню творчості Коцюбинського.

Гурток української радянської літератури провів цікаві творчі зустрічі з письменниками І. Пільгуким і А. Жизняком. Гурток Коцюбинського розпочав підготовку до великої студентської конференції з питань творчості Коцюбинського, яка має набрати міжвузівського характеру і проводитиметься з нагоди 15-річчя існування гуртка.

На жаль, і досі лишається нездійсненим видання збірника студентських (як і аспірантських) наукових робіт, що негативно відбивається на темпах підготовки молодих наукових кадрів.

Професор А. НЕДЗВІДСЬКИЙ,
завідуючий кафедрою історії української літератури.

